

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821202252
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3821202252.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. A., nar. XX.XX.XXXX a T. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny X., deti rodičov: matky M. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., L. XXX/XX, otca F. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., Q. XXX, G., H. o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 12. októbra 2021 č. k. 4P/24/2021 -67 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. januára 2014 č. k. 8P/76/2013 - 11 a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca u mal. A., nar. XX.XX.XXXX zo 100,- EUR mesačne a u mal. T., nar. XX.XX.XXXX zo 100,- EUR mesačne na sumu 160,- EUR mesačne, u každého dieťaťa zvlášť, a to počnúc dňom 01.07.2021. Takto zvýšené výživné uložil otcovi platiť k rukám matky najneskôr do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje a ročné výživné za obdobie od 01.07.2021 do 31.10.2021 u mal. A. vo výške 240,- EUR a u mal. T. vo výške 240,- EUR mu uložil zaplatiť v 15,- EUR mesačných splátkach, u každého dieťaťa zvlášť, pričom prvá splátka je splatná v posledný deň v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozhodnutia a ďalšie splátky spolu s bežným výživným až do úplného vyrovnania pod do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení uviedol, že danej veci ide o vec s cudzím prvkom, keď otec je občanom G. republiky a má obvyklý pobyt v G. republike. Právomoc súdu Slovenskej republiky je daná podľa Článku 3 písm. b), nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti, podľa ktorého v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného. Mal. A. a mal. T. majú obvyklý pobyt v Slovenskej republike a v tomto štáte ho mali aj v čase začatia tohto konania. Rozhodné právo je určené podľa Článku 3, bodu 1 protokolu o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť z 23.11.2007 (tzv. Haagsky protokol z roku 2007), podľa ktorého, pokiaľ nie je v tomto protokole ustanovené inak, vyživovacia povinnosť sa upravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného. V tomto prípade je týmto právnym poriadkom právny poriadok Slovenskej republiky. V konaní mal súd prvej inštancie preukázané, že došlo ku zmene pomerov, ktorá je dôvodom pre zvýšenie výživného u oboch maloletých detí. Od posledného rozhodnutia o výživnom sa podstatne zmenili pomery u oboch maloletých detí (dvojičiek), ktoré sú o 7 rokov staršie. Kým v čase ostatného rozhodovania o výživnom mali takmer tri roky a boli v starostlivosti matky počas rodičovskej dovolenky, medzičasom začali navštevovať základnú školu a momentálne

sú žiakmi 5. ročníka (vyššieho stupňa) základnej školy. Maloleté deti majú nesporne vyššie výdavky na stravu, na oblečenie, na školu. Pribudli výdavky na ich voľnočasové aktivity (u mal. A. návšteva tanečnej školy od 5 rokov, návšteva výtvarného krúžku); už len v súvislosti s týmito aktivitami jej výdavky vzrástli o takmer 37,- EUR mesačne + výdavky na kostýmy, topánky, MHD, tiež u mal. T. - návšteva florbalového krúžku s výdavkami na oblečenie, obuv, MHD. Obe mal. deti sa stravujú v školskej jedálni s výdavkami po 30,- EUR mesačne, majú výdavky spojené s poskytovaním služieb mobilného operátora v primeranej výške po 10,- EUR mesačne. Zistil, že sa zmenili sa i pomery na strane matky detí, ktorá po skončení rodičovskej dovolenky začala pracovať, jej príjem sa zvýšil zo sumy 295,70 EUR mesačne na súčasných 598,71 EUR mesačne netto. Matka žije s mal. deťmi sama, zostala nemajetná, nepribudla jej vyživovacia povinnosť, je poberateľom prídavku na dieťa na obe mal. deti. Zmenili sa pomery aj na strane otca detí. Otcov príjem sa z pôvodných 700,- EUR mesačne zvýšil na priemerný čistý mesačný príjem za posledných 12 mesiacov vo výške 35.991,- Kč mesačne, čo je 1.415,07 EUR mesačne. Otec sa medzičasom oženil a vznikla mu manželská vyživovacia povinnosť, nepribudla mu však vyživovacia povinnosť k mal. deťom a jeho príjem sa takmer zdvojnásobil. Do domácnosti otca pribudol príjem jeho manželky, i keď len z nemocenských dávok vo výške 5.000,- až 7.000,- Kč mesačne. V konaní nebolo sporné, že otec sa dlhodobo o mal. deti nezaujíma, na ich výchove a starostlivosti sa nijako nepodieľa a nad určené výživné inak na ne neprispieva. S mal. deťmi sa vôbec nestretáva a nie je s nimi v žiadnom kontakte. Otec detí má preukázané výdavky na bývanie (spolu s manželkou) spolu vo výške 11.350 Kč mesačne a oprávnené výdavky na dopravu do práce vo výške 3.000,- Kč mesačne a výdavky na lieky. K ostatným výdavkom - pomerne vysoké výdavky otca za telefón + internet 1.200,- Kč mesačne, za televíziu 700,- Kč mesačne a na úvery a splátky 10.000,- Kč mesačne súd prvej inštancie zdôraznil, že výživné pre mal. deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd uzavrel, že s prihliadnutím na súčasné odôvodnené potreby oboch maloletých detí ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine), je v schopnostiach a možnostiach otca prispievať na výživu mal. A. a mal. T., u oboch, zvýšeným výživným vo výške 160 eur mesačne.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), f), g) a h) Civilného sporového poriadku. Uviedol, že upriamuje pozornosť súdu na to, že zmenu pomerov nemožno v čase rozhodovania súdu konštatovať iba na strane matky, resp. maloletých detí, ale i na jeho strane, ktorého oprávnené výdavky už v súčasnosti presahujú jeho príjmy min. o 2.000,- Kč, pričom tento je taktiež viazaný vyživovacou povinnosťou voči svojej manželke, ktorá je naňho následkom svojich zdravotných problémov plne odkázaná, dlhodobo práceneschopná, a jej príjem tvorí iba nemocenská dávka vo výške 7.000,- Kč a z tejto sumy musí ešte uhrádzať náklady svojej exekúcie. Na prvom mieste poukazoval, že pôžičku, ktorú v súčasnosti spláca a ktorej splátky odčerpávajú nezanedbateľnú časť jeho príjmu vo výške 7.500,- Kč mesačne, vznikla počas spolužitia s matkou, kedy boli požičané finančné prostriedky vynaložené na financovanie zákrokov spojených s umelým oplodnením matky. Aktuálna výška dlhu je 560.000,- Kč, ktorú sumu je povinný splácať výhradne on. Prisľúbil, že sa bude snažiť zabezpečiť si vyšší príjem v prípadnom novom zamestnaní, avšak momentálne ešte stále pociťuje následky prekonaného ochorenia COVID-19, kedy nie je schopný zniesť vyššiu fyzickú záťaž. Za podstatné označil, že je obyvateľom G. republiky, preto nie je na mieste porovnávať jeho prepočítaný plat na životné pomery a náklady matky, ktorá s maloletými deťmi žije na Slovensku, nakoľko reálna mzda otca- nie je totožná, akoby tento žil a pracoval na Slovensku.

3. K odvolaniu otca sa matka vyjadřila. Navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Vyvracala jednotlivé otcom tvrdené skutočnosti. K otcom tvrdenému dôvodu pôžičky, ktorú spláca, uviedla, že 3x absolvovala umelé oplodnenie na Slovensku, hradila si ho sama. Ďalej 2x v G. republike, za tieto hradila prvý krát 120.000,- Kč, na ktoré jej požičala sestra L. Q.. Druhý zákrok stál 10.000,- Kč. Celková suma, ktorú uhradila za zákroky činila 300.000,- SK, na ktoré otec neprispel. Zostala sama na výchovu a starostlivosť maloletých detí, nemohla riešiť svoju pracovnú kariéru, keďže sa musela prispôbiť režimu detí. Nikdy nebránila tomu, aby otec deti navštevoval alebo s nimi komunikoval prostredníctvom sociálnych sietí, avšak otec o to nemá záujem už od roku 2014, takže deti od neho nedostali žiadny darček k Vianociam alebo narodeninám ani len pohľadnicu. Poukazovala, že nemôžu vystupovať do popredia výdavky terajšej manželky otca a jej exekúcia, ale maloleté deti, ktoré si na seba nevedia ešte zarobiť. Súd prvej inštancie správne konštatoval preukázanie kvalifikovanej (podstatnej) zmeny pomerov na strane maloletých detí, ako oprávnených osôb, ale i na strane otca ako povinnej osoby, od posledného rozhodnutia o výživnom pred ôsmimi rokmi.

4. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu vyjadril a navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že maloleté deti od posledného rozhodnutia o výživnom, ktoré bolo v roku 2014, začali navštevovať základnú školu, t. č. sú žiakmi na druhom stupni. Maloletá A. sa venuje viacerým voľnočasovým aktivitám, u maloletej sú zvýšené výdavky z dôvodu atopického ekzému. Zdravotný stav maloletého T. je dobrý, nosí iba ortopedické vložky, voľnočasovú aktivitu má v rámci školy a na to, že otec s deťmi neudržiava žiadny kontakt, nad rámec výživného ničím neprispieva.

5. Otec vo vyjadrení k vyjadreniam matky a kolízneho opatrovníka uviedol, že uznáva, že matka mala nejaké výdavky s IVF na Slovensku, ale tie na pojednávaní nezmieňovala. Namietal, že na pojednávaní poukazovala matka a i kolízna pracovníčka na nízke príjmy matky v dobe tehotenstva a materskej a nemožnosti kariérneho rastu vzhľadom na jeho vyjadrenie, že matka nemala nárok na podporu v nezamestnanosti. Poukazoval, že podľa českého právneho poriadku je povinný nielen vyživovať manželku, ale aj jej zaistiť všetku starostlivosť, preto nerozumie, prečo aj napriek zmluve o bezpodielovom spoluvlastníctve s manželkou je braná jeho manželka do spoločných príjmov, keď uviedol len príjmy a výdavky týkajúce sa iba jeho osoby, poistenie, bývanie, náklady na dopravu, energie...

6. Matka sa vyjadrila a uviedla, že nepovažovala za potrebné uvádzať v konaní o zvýšenie výživného výšku dlžoby spojenú s výdavkami na IVF. V roku 2014 bola stále na rodičovskej dovolenke, takže kariérny rast nebol možný. O manželke otca sa dozvedela až na súde. Tak, ako má vyživovaciu povinnosť k manželke, má vyživovaciu povinnosť aj k deťom. Ich potreby sa zvýšili. Posledné určenie výživného bolo v roku 2014, čo je pomerne dosť dlhá doba.

7. Kolízny opatrovník uviedol, že zotrváva na svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca.

8. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

9. V preskúmvanej veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza zo správneho skutkového a právneho záveru, je odôvodnený riadne a správne, preto sa odvolací súd plne stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a v celom rozsahu na ne odkazuje.

10. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vypořiadal s dôvodmi podaného odvolania, ktoré dôvody otec prezentoval už počas konania pred súdom prvej inštancie.

11. Rozhodujúca a teda významná pre rozhodnutie o rozsahu vyživovacej povinnosti otca k deťom je skutočnosť, že od skoršej úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti došlo vzhľadom na veľmi dlhý časový odstup od posledného rozhodovania o výživnom (viac ako 7 rokov!) k výraznej zmene pomerov na strane všetkých účastníkov konania, najmä k podstatnému nárastu životných nákladov maloletých na základné, kultúrne a sociálne potreby. Je zrejme, že za tento čas došlo k zvýšeniu ich výdavkov jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov - cien tovarov a služieb, a jednak zo subjektívnych dôvodov - fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu. Komplexné potreby dieťaťa sú povinní zabezpečiť jeho rodičia, a to výkonom osobnej starostlivosti o dieťa a predovšetkým poskytovaním výživného.

12. Odvolacie námietky otca vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

13. Otec v rámci svojej argumentácie upriamoval pozornosť na dôvod jeho dlhov z pôžičky peňazí, a síce úhradu výdavkov spojených s umelým oplodnením matky. K uvedenej námietke odvolací súd uvádza, že nie je relevantná, pretože táto skutočnosť (vznik dlhu z titulu umelého oplodnenia matky) nenastala v období od posledného rozhodnutia o výživnom, ale existovala už v čase posledného rozhodnutia o výživnom v roku 2014, a teda nepredstavuje zmenu pomerov na strane otca od posledného rozhodnutia, ktorá by malo mať za následok nevyhovenie návrhu na zvýšenie jeho vyživovacej povinnosti. Napokon otec v ďalšom vyjadrení uznal, že na úhrade výdavkov spojených s umelým oplodnením sa matka podieľala.

14. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť otca k jeho manželke, aj slovenský právny poriadok upravuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť manželov (§ 71 Zákona o rodine), ako aj povinnosť starostlivosti o rodinu podľa § 19 ods. 1 Zákona o rodine obdobne ako v českej právnej úprave. Túto okolnosť vzal do úvahy a rešpektoval aj súd prvej inštancie, keď v odôvodnení skonštatoval, že otec sa medzičasom oženil a vznikla mu manželská vyživovacia povinnosť. Zároveň súd prvej inštancie správne poukázal, že otcovi nepribudla vyživovacia povinnosť k mal. deťom a jeho príjem sa od posledného rozhodnutia (700,- EUR mesačne) takmer zdvojnásobil. Do domácnosti otca pribudol príjem jeho manželky, i keď len z nemocenských dávok vo výške 5.000,- až 7.000,- Kč mesačne (204,57 -286,40 EUR). Súd prvej inštancie zároveň v odôvodnení uviedol, na ktoré tvrdené výdavky otca na osobnú potrebu pri určovaní rozsahu výživného prihliadol, pričom rešpektoval zákonné kritérium § 65 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Tak za nevyhnutné výdavky otca správne označil náklady na bývanie (na ktorých sa podieľa spoločne s manželkou) vo výške 11.350,- Kč (464,38 EUR) mesačne a oprávnené výdavky na dopravu do práce vo výške 3.000,- Kč (122,74 EUR) mesačne a výdavky na lieky. Otec dosahuje príjem v priemere 1.358,93 EUR v čistom. Z tohto príjmu aj po odpočítaní všetkých uvedených nevyhnutných nákladov (so zreteľom na skutočnosť, že na nákladoch bývania sa má podieľať aj manželka), aj podľa názoru odvolacieho súdu je otec schopný platiť zvýšené výživné celkovo 320,- EUR mesačne na obe deti.

15. Súd prvej inštancie zobral správne do úvahy, ako ukladá § 62 ods. 4 Zákona o rodine, aj skutočnosť, že o deti sa v plnej miere osobne stará len matka, otec sa s deťmi nestýka, nestará sa o ne ani po obmedzený čas do úvahy prichádzajúceho styku v prípade jeho záujmu, neprispieva deťom nad rámec výživného a to ani pri príležitosti osobných alebo kalendárnych sviatkov, deti nekontaktuje.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie zistil rozhodné skutočnosti správne a v potrebnom rozsahu, rovnako správne ich vyhodnotil a zvýšené výživné bolo určené vo výške, ktorá zodpovedá zákonným kritériám.

17. Odvolateľom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

18. Podľa § 387 ods. 1 CSP. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

19. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods.1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V konaní nebola zistená žiadna okolnosť, ktorá by oprávňovala súd rozhodnúť o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 55 CMP.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 :0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.